

[P. Munch.]
 paa tidligere Tider og nuværende Tider i den Henseende, at netop sammen med Befordringsvæsenets Udvikling er hos Vælgerne gaaet et stigende Krav om Vælgermøder paa flere Steder i Kredsen, end man var vant til i svunden Tid. Med andre Ord, det er et Brud paa de i Danmark udviklede Forhold, der vil foregaa ved en saadan Omskabning af Kredsene.

Den højtærede Indenrigsminister anstillede en Række Beregninger over, hvordan det gik, naar man fordelte Mandaterne efter det System og efter det System. Den højtærede Minister kom til det for ham vel glædelige Resultat, at hvad enten man regnede det ud paa den ene eller den anden Maade, paa hvilken Maade man saa i Alverden regnede det ud, fik Venstre altid for meget. Det er jo en Begunstigelse af Skæbnen, som et Parti kun kan være glad ved. Den har imidlertid sin naturlige Forklaring deri, at man anvender Regler i alle disse forskellige Beregninger, som er af en saadan Beskaffenhed, at de begunstiger de større Partier, og noget overraskende er der for saa vidt ikke i det. Men jeg tror dog ikke, man vil kunne komme bort fra — og den højtærede Minister gjorde heller ikke noget Forsøg paa at komme virkelig bort derfra —, at man i allerhøjeste Grad vil kunne forskyde Valgresultaterne baade ved Hjælp af Alliancer, ved Delinger af Partierne og ved selve Systemets Beskaffenhed, som det er bygget op i dette Tilfælde.

Hvis en Valglov af denne Karakter skulde blive vedtaget, vilde der blive Udsigt til en meget større Afvigelse fra det retfærdige Resultat end den Afvigelse, der fremkommer ved den Ordning, vi nu har. Ved den nuværende Ordning vilde man ved nogle Rettelser hist og her, som uden særlig Vanskelighed vilde kunne gennemføres, meget let kunne naa til, at der blev en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at det matematisk rigtige Resultat vilde blive naaet; og jeg vilde ønske, at det skulde blive et af Resultaterne af den kommende Forhandling i Udvalget, at man kom til Enighed om saadanne Ændringer.

Et Led deri vilde ganske sikkert være dette, at man i større Omfang anvendte den Andræske end den D'Hondtske Metode ved Beregningerne. Jeg tror, at naar vi kommer til at tale om det i Udvalget, vil jeg uden Vanskelighed kunne paavise, i hvilken Grad den Andræske Metode er retfærdigere, smidigere og i hele sin Karakter mere tiltalende end den kunstige D'Hondtske Metode, som er blevet indført

her i Landet, og for hvis Opretholdelse der ikke kan findes anden Begrundelse end dens Begunstigelse af de store Partier.

Den højtærede Indenrigsminister var i høj Grad vred paa Ordføreren for det konservative Parti for hele hans Maade at tage Sagerne paa. Og jeg tror jo ogsaa, at denne Vrede fandt sin i og for sig naturlige Forklaring. Naar man hørte den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti og ikke vidste, hvor nært Venskabet er mellem de to ærede Talere, kunde man sige: Ja, der skildrer han jo virkelig Dramaernes og Romanernes sorte Skurk som den, der har været paa Færde Punkt for Punkt hele Forslaget igennem. Den højtærede Indenrigsminister fandt aabenbart, at der skulde være en Modvægt, og derfor skildrede han sig selv som den mest uskyldshvide Engel, der overhovedet kunde tænkes. Ikke paa et eneste Punkt en ubehagelig Tanke ved Udarbejdelsen af hele dette Forslag, den reneste matematiske Retfærdighed ledende hver Bestemmelse i Forslaget. Det gaar nu som Regel galt, naar man overdriver, og jeg synes, at den højtærede Indenrigsminister i den Henseende har overdrevet. Han skulde have holdt sig til den mere realistiske Litteratur- og Historieskildring, som gaar ud fra den Opfattelse, at Menneskene er sammensatte Væsener.

Medens den stærke Skildring af alle de daarlige Tanker, der laa i Forslaget, vil kunne vises tilbage og vist med Held, tror jeg ikke, man med Held vil kunne hævde, at der ingen Steder har været et eller andet paa Færde, som man kan bebrejde den højtærede Minister. Og navnlig tror jeg, man maa erkende, at dette gælder det berømte Rytter'ske Mandat nede paa Lolland—Falster. Den højtærede Minister sagde, at der var dog en Forklaring her, et Forhold, man ikke kunde komme ud over: det var ikke af Hensyn til andet, at denne Landsdel skulde have denne særlige Repræsentant, end dette, at den efter Folketallet ikke skulde nøjes med 3 i det hele, men skulde have 4.

Meget vel, det kan den sagtens faa, uden at Udfaldet bliver det, her er Tale om. Hvis man ganske simpelt sætter den Regel ind i Valgloven, at intet Parti faar flere Mandater ved den samlede Opgørelse end dem, der tilkommer det, naar det ikke allerede ved Kredsvalgene har faaet flere, saa er Sagen klar. Hvis man indsætter den Bestemmelse, at et Parti, der ved Kredsvalgene har faaet for meget, ikke kan faa Del i Tillægsmandaterne — og det er dog den naturligeste Bestemmelse, der over-